

(६७) बाजुरा जिल्ला : एक चिनारी

क. भौगोलिक अवस्थिति:

सुदूर पश्चिम हिमाली क्षेत्र
सिमाना जोडिएका जिल्लाहरु:बझाङ, हुम्ला, मुगु, कालीकोट, अछाम,
क्षेत्रफल : २,१८८ वर्ग कि.मि.

ख. प्रशासनिक विभाजन

गा.वि.स. संख्या : २७
नगरपालिका संख्या : ०
इलाका संख्या : ९
संसदीय निर्वाचन क्षेत्र संख्या : १

ग. जनसंख्या सम्बन्धी विवरण (२०५८)

जम्मा जनसंख्या : १,०८,७८१
महिला : ५४,९४७
पुरुष : ५३,८३४
५ वर्षमुनीको जनसंख्या : १५,२३३
७५ वर्ष र सो भन्दा माथिका
जनसंख्या : १,१०८
घरपरिवार संख्या : २०,३७८
औसत परिवार सदस्य संख्या : ५.३४
जनघनत्व (प्रति वर्ग कि.मि.) : ५० जना

वार्षिक जनसंख्या बृद्धिदर : १.६७ प्रतिशत
शहरी जनसंख्या (प्रतिशत) : ०
पुरुष महिला अनुपात : ९७.९७
नेपालको जनसंख्यामा जिल्लाको अंश (प्रतिशत) : ०.४७
आश्रित जनसंख्या (प्रतिशतमा)
जम्मा : ९६.०५
बालबालिका (उमेर ० -१४ वर्ष) : ८४.४९
वृद्धवृद्धा (उमेर ६० वर्ष भन्दा माथि) : ११.५६

घ. शिक्षा (२०५८)

साक्षरता (६ वर्ष वा सो भन्दा माथिको मात्र) (प्रतिशतमा)
जम्मा : ३४.१
महिला : १७.३
पुरुष : ५१.२
शैक्षिक वर्ष २०५९/६०
विद्यालय संख्या : १९९
विद्यार्थी संख्या : २२,६९९
शिक्षक शिक्षिका संख्या : ९३०

ङ. स्वास्थ्य (२०५८)

स्वास्थ्य संस्थाहरुको जम्मा संख्या : २८
जनसंख्या प्रति स्वास्थ्य संस्था : ३,८८५
परिवार नियोजनका साधन प्रयोगगर्ने : १४.९७ प्रतिशत
बालबालिका महिला अनुपात : ६४९
पहिलो विवाह गर्दाको औसत उमेर
महिला : १८.३० वर्ष
पुरुष : २१.०० वर्ष
१० -१४ वर्षका विवाहित जनसंख्या : ०.९२ प्रतिशत

च. सुबिधा उपयोग गर्ने परिवारको प्रतिशत(२०५८)

शौचालय प्रयोग गर्ने : २०.२
सुधारिएको स्रोतको खानेपानी प्राप्त : ६५.५
बत्तिको लागि विद्युत प्रयोग गर्ने : ५.३
टेलिभिजन भएका : ०.६
रेडियो भएका : ४१.५
खाना बनाउन ठोस इन्धन प्रयोग गर्ने : ९९.२

छ. धर्म मान्नेहरुको जनसंख्या प्रतिशतमा (२०५८)

हिन्दू : ९८.७२
बौद्ध : १.०५
मुस्लिम : ०.१३
क्रिश्चियन : ०.०६

किराँत : ०.००
अन्य : ०.०४

ज. जातजाति (२०५८)

प्रमुख पाँच जातजातिको जनसंख्या प्रतिशतमा
क्षेत्री : ५५.५४
कामी : ९.४४
ब्राम्हण : ६.८९
ठकुरी : ६.४९
दमाइ : ४.००

झ. मातृभाषा (२०५८)

प्रमुख पाँच भाषा बोल्नेको जनसंख्या प्रतिशतमा
नेपाली : ९८.६४
शेर्पा : ०.९७
मगर : ०.०८
मैथिली : ०.०५
गरुड : ०.०२

ञ. आर्थिक क्रियाकलाप (२०५८)

(उमेर १० वर्ष वा सो भन्दा माथिको मात्र)
आर्थिक दृष्टिले सक्रिय जनसंख्या (प्रतिशतमा)
जम्मा : ८०.६९
महिला : ८४.७९
पुरुष : ७६.५४

ट. प्रमुख पेशा (२०५८) (प्रतिशतमा)

कृषि : ९०.००
गैह्र कृषि : १०.००

ठ. कृषि सम्बन्धी बिबरण (२०५८/५९)

कुल कृषियोग्य जमिन : ८,५०५.९ हेक्टर
कुल कृषियोग्य जमिन मध्ये सिँचित क्षेत्र : २९.४० हेक्टर

ड. प्रमुख बाली लागेको क्षेत्रफल र उत्पादन २०५८

बाली	क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादन (मे.टन)
धान	३,२६०	६,०३०
मकै	१,०१३	१,८२९
गहुँ	४,७२०	६,४३३

कोदो	२,१००	२,१५०
जौ	१,०४८	१,३८४
आलु	४८०	४,०८०

ढ. पशुपंक्षी संख्या (२०५८/५९)

गाईभैसीको संख्या : १,०६,८१२

भेडावाखाको संख्या : ६०,१३१

हांसकुखुराको संख्या : ३४,२८८

ण. सडक सुविधा (२०५९)

जम्मा सडकको लम्बाई (कि.मि.) : ७

त. हुलाक (२०६०)

हुलाक कार्यालय संख्या : २७

थ. उद्योग (२०५९)

ठूला उद्योगको जम्मा संख्या : ३

ठूला उद्योगमा रोजगारी संख्या : ३१

द. अन्य

- सुदूर पश्चिमाञ्चलको सबभन्दा कम सडक सुविधा भएको जिल्ला ।